

Т. І. Дятленко

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання
Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОЦІ ЛІТЕРАТУРИ З МЕТОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Статтю присвячено пошуку ефективних і сучасних шляхів організації інтерпретаційної діяльності учнів під час поглибленого вивчення художнього твору. Задекларовані чинними документами компетентнісний, діяльнісний і особистісно зорієнтовані підходи до навчання учнів літературі, які прийшли на зміну знаннєвій парадизмі в освіті, покликані забезпечити перспективу розвитку особистості кожної дитини, оптимальні умови для формування у неї потреби активної творчої діяльності в будь-якій життєвій ситуації. Визначено, що педагогіка співпраці і партнерства розглядає учня як основного суб'єкта педагогічної діяльності, а це означає зміну традиційної для багатьох поколінь учасників навчального процесу формули «учитель навчає учня» на формулу «учень навчається під керівництвом учителя». Автор статті наголошує, що перед сучасною школою стоїть складне завдання – виховати креативного, самодостатнього випускника, який би в умовах ринкової конкуренції зумів саморозвиватися впродовж усього життя і самореалізуватися у будь-якій ним же обраній галузі.

Аналіз численних досліджень показав, що вирішити окреслену проблему можливо за умови активного впровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій, які поступово змінюватимуть і функції вчителя літератури, оскільки він перетвориться на педагога-технолога, який матиме справу з точно прогнозованим результатом навчання.

Серед низки технологій, які пропонує сучасна дидактика, на думку автора, найбільш ефективною є технологія розвивального навчання. Застосування технології розвивального навчання передбачає таку організацію роботи на уроці літератури, під час якої учитель, спираючись на зону найближчого розвитку учня, пропонує йому різноманітні форми активної пізнавальної діяльності, яке забезпечує не лише засвоєння й осмислення, накопичення навчальної інформації, але й набуття широкого спектра предметних компетентностей, які допомагають її відшукувати, аналізувати, інтерпретувати, систематизувати і трансформувати певним чином.

Ключові слова: компетентнісний, діяльнісний, особистісно зорієнтований підходи, технологія навчання, розвивальне навчання, інтерпретаційна діяльність, сприймання твору.

Постановка проблеми. Проблема гуманізації сучасної літературної освіти вирішується нині не стільки внесенням певних змін у зміст чинних шкільних програм, а насамперед через зміни процесуальні у формуванні літературної компетентності школярів. Так, компетентнісний, діяльнісний і особистісно зорієнтовані підходи до навчання учнів літературі, які прийшли на зміну знаннєвій парадизмі в освіті, покликані забезпечити перспективу розвитку особистості кожної дитини, оптимальні умови для формування у неї потреби активної творчої діяльності в будь-якій життєвій ситуації. Педагогіка співпраці і партнерства розглядає учня як основного суб'єкта педагогічної діяльності, а це означає зміну традиційної для багатьох поколінь учасників навчального процесу формули «учитель навчає учня» на формулу «учень навчається під керівництвом учителя». Відмовитися від репродуктивного навчання взагалі на певних етапах і за певних умов не є можливим, але безсумнівним є той факт, що перехід від середнього до старшого шкільного віку супрово-

джується зростанням потреби в самостійній діяльності учнів і якісними змінами її. Тому поетапне введення в навчально-виховний процес спочатку окремих елементів, а потім і достатньо розгалуженої проблемно-пошукової роботи, на нашу думку, є обов'язковою умовою сучасної моделі навчання літератури в школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на це, сучасна дидактична теорія і практика сформулювала тезу, що процес навчального пошуку – це самостійна діяльність учня під час опрацювання ним певної навчальної чи наукової теми, з одного боку, а з іншого – уміння самостійно планувати, тобто укладати алгоритм діяльності, аналізувати, порівнювати, зіставляти, оцінювати, підбивати підсумки тощо. Перед сучасною школою стоїть складне завдання – виховати креативного, самодостатнього випускника, який би в умовах ринкової конкуренції зумів саморозвиватися впродовж всього життя і самореалізуватися у ним же обраній галузі. Окреслена ситуація змушує вчителів-практиків і методистів вводити в сучас-

ний освітній простір педагогічні технології, які становлять особливий комплекс операцій, засобів і прийомів навчання, головною ознакою якого є раціоналізація навчального процесу. «Технологія педагогічна (грец. *techné* – мистецтво, майстерність, уміння і грец. – логія – вивчення) – науково обґрунтована педагогічна (дидактична) система, яка гарантує досягнення певної навчальної мети через чітко визначені послідовність дій, спроектованих на розв'язання проміжних цілей, і кінцевий результат [1, с. 52]». До такої думки схиляються вітчизняні методисти А. Ситченко, Г. Токмань, О. Куцевол, Т. Бабійчук, О. Ісаєва, Н. Гоголь та ін. На думку О. Семенов, Л. Базиль, Т. Дятленко, нині в обігу вчителі-практики паралельно користуються поняттями «методика навчання літератури» і «технологія навчання» [2]. А. Ситченко, апелюючи до тверджень окремих методистів, зазначає, що термін «технологія» має прийти на зміну поняттю «методика викладання», яке застаріло і не відбиває суті й характеру сучасного навчально-виховного процесу [3, с. 77]. Нам імпонують роздуми і оцінка вченими-дослідниками ситуації, яка склалась в умовах реформування літературної освіти учнів. Тому вважаємо за доцільне детальніше зупинитися на проблемі застосування педагогічних технологій на уроках літератури з метою організації інтерпретаційної діяльності учнів під час поглибленого вивчення художніх творів, які пропонуються чинною програмою для текстуального вивчення.

Мета статті – окреслити суть ефективної технології розвивального проблемного навчання для організації інтерпретаційної діяльності учнів на уроці.

Виклад основного матеріалу. За умови активного впровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій поступово змінюватимуться і функції вчителя літератури, оскільки він перетвориться на педагога-технолога, який, за твердженням А. Ситченка, матиме справу з точно прогнозованим результатом навчання. «Адже з нього значною мірою вилучаються малоефективні вербальні засоби, на зміну яким приходять аксіоматика, тобто методологія розробки педагогічної технології у вигляді чітких принципів і ясних правил, доцільної професійної діяльності вчителя, спрямованої на активізацію пізнання [3, с. 76]. Предметом будь-якої педагогічної технології є модель успішного навчального процесу в конкретній педагогічній ситуації – попередній опис системи дій учнів, що послідовно приводить від незнання і невміння до знання і вміння [4, с. 39]. Таким чином, як зазначає А. Ситченко, педагогічна технологія на основі структури змісту виучуваного матеріалу пропонує процедуру його поелементного і поетапного засвоєння учнями під час реалізації дидактичної мети. Важко не погодитися з думками дослідників, якщо говоримо про

точні науки. Ми ж маємо справу з літературою, а це мистецтво слова. Виникає запитання про те, чи можемо ми спрогнозувати кінцевий результат інтерпретаційної діяльності учнів над художнім твором, що передбачає сучасна шкільна літературно освіта.

Як відомо, у творах словесного мистецтва систематизовано історичний досвід естетичного ставлення людини до навколишнього світу. Життєві явища в них піддаються морально-естетичній оцінці, поєднуючи воєдино духовні і практичні засади людського існування. Своєрідність впливу літературного твору на особистість полягає в тому, що кожен новий читач сприймає й інтерпретує його по-своєму. Як і будь-який твір мистецтва, він моделює впливи, які відчуває людина в повсякденному житті, пробуджує переживання і роздуми, які викликають різноманітні емоції, і, крім цього, читач отримує естетичну насолоду, що разом із рефлексією стимулює процес формування духовної культури особистості.

Певні труднощі вивчення літератури в школі пов'язані з естетичним осмисленням дійсності в художньому творі, а також специфічними особливостями сприймання самого твору читачами різних вікових категорій та різного рівня літературної освіченості. Упродовж багатьох років над вирішенням окресленої проблеми достатньо успішно працювала методика навчання літератури. Дослідниками-методистами, психологами, педагогами накопичений чималий досвід вибору методів, прийомів, шляхів опрацювання літературного твору читачами різних вікових й індивідуально-типологічних груп. У теперішніх умовах важливо виокремити те, що нове у навчально-виховний процес додає введення педагогічних технологій і може бути використаний як накопичений десятиліттями досвід наукового пошуку і практичного втілення його вчителями літератури.

Різниця між поняттями «педагогічна технологія» і «методика навчання окремого предмета» полягає в тому, що суттєво змінено акценти, адже у технології більш представлено процесуальні, кількісні і розрахункові компоненти, у методиці – мета, завдання, якісний і варіативно-орієнтовний аспекти. Активне впровадження педагогічних технологій у практику вивчення літератури суттєво змінює взаємостосунки учасників навчального процесу, зокрема учителя й учня, учнів між собою, учня й навчального матеріалу.

Зміст художнього твору складається не лише з певної кількості і послідовності фактів, але й складного поєднання відчуттів, асоціацій і суб'єктивних емоцій читача. Прагматично й раціонально змодельована система поглибленої роботи над певним текстом забезпечить осмислення і засвоєння окресленої інформації, але повноцінне сприймання художньої літератури унеможливує,

оскільки художній зміст літературного твору – це система образів, усвідомлення якої потребує художнього мислення, яке не завжди адекватне логічному. Сприймання художнього твору – це творча діяльність, тобто акт творчої взаємодії автора і читача. При цьому читач водночас є суб'єктом сприймання, оскільки ознайомлюється з подіями, персонажами, образами художнього твору, світовідчуттям і світосприйманням, філософськими, естетичними й етичними ідеями автора, та об'єктом, адже процес пізнання поєднується із самопізнання – аналіз художнього твору вимагає самоаналізу.

Технологія розвивального навчання найбільш визнана вітчизняною методикою. Теоретичним обґрунтуванням займалися не лише дидакти, а й психологи (Л. Виготський, Л. Занков, Д. Ельконін, В. Давидов та ін.). Шляхом експериментальних досліджень учені довели існування в психіці дитини, а також в інтелекті кілька зон: актуальної, тобто реальної зони найближчого розвитку, а також зони перспективного розвитку. Перша виражає, як уже зазначалося, той реальний інтелектуальний рівень, який уже має учень на момент початку засвоєння навчального матеріалу. Зона найближчого розвитку визначає можливість переходу від того, що учень уже вміє виконувати самостійно, до того, що він зуміє вирішувати у співпраці з учителем чи учнівським колективом. Специфічною ознакою розвивального навчання є те, що, спираючись на активну зону, стимулюється зона найближчого розвитку, пробуджуються, активізуються внутрішні процеси психічних новоутворень. Окреслити й оцінити її зовнішні межі, відрізнити її від актуальної і недоступної зони – завдання, яке необхідно вирішити не стільки на інтуїтивному рівні, який залежить від майстерності вчителя, а за допомогою спеціальних методик і тестів, які розробляють психологи. Зона перспективного розвитку (як ідеальна модель засвоєння навчального матеріалу з одного боку, а з іншого – розвитку психічних реакцій на нього) виконує своєрідну роль орієнтира для моделювання і розробки системи розвивальних вправ і завдань. При цьому учень є суб'єктом педагогічної взаємодії, а не об'єктом, що досягається через певні види діяльності учнів. Вони спостерігають, порівнюють, групують, класифікують, підбивають підсумки, з'ясовують закономірності. Звідси і характер завдань, які пропонує вчитель для виконання учнями на уроці: подумайте, порівняйте, зіставте, уявіть, сформулюйте мету, сплануйте, змодельуйте, проаналізуйте, оцініть, встановіть причинно-наслідкові зв'язки тощо.

Таким чином, під розвивальним навчанням розуміємо такий спосіб навчання, застосовуючи який, учитель, спираючись на зону найближчого розвитку учня, пропонує йому різноманітні форми активної пізнавальної діяльності, що особливо

актуально в умовах діяльного підходу вивчення літератури, які забезпечують не лише накопичення теоретичної інформації, але набуття широкого переліку умінь і навичок, які з часом переходять у предметну компетентність, оскільки учень учиться самостійно відшукувати інформацію і використовувати її. При цьому процес навчання стає більш орієнтованим на особистість конкретної дитини, на її можливості і здібності, навчання поступово опереджає розвиток, що відповідає особливостям особистісно зорієнтованого навчання, задекларованого чинними шкільними документами. При цьому вчителю важливо пам'ятати, що інтенсивність самостійної діяльності учнів досягається за умови створення позитивного емоційного стану, в обстановці внутрішньої свободи і можливості самовиразитися в пізнанні і творчості.

Ми моделюємо навчальну діяльність на уроці літератури так, щоб створити умови для розвитку пізнавальних інтересів учнів, теоретичного і художнього мислення, а також творчої самостійності. Випереджальні пізнавальні завдання в зоні перспективного розвитку дозволяють поглибити сприймання літературного твору, який стає для учнів більш зрозумілим і близьким, а це наближає читача до естетичного осмислення його змісту. Взаємопов'язану діяльність учителя й учнів під час вирішення випереджальних пізнавальних завдань можна охарактеризувати як рівноправний діалог і співпрацю. Проблемні запитання і завдання, дискусійні ситуації, полеміка щодо з'ясування авторської позиції в тексті не передбачають заздалегідь готової відповіді, тому і моделюється простір для пошуку як для учнів, так і вчителя. Елемент відкриття, незапланованість, колективний пошук, з одного боку, і глибокий аналіз й інтерес до творчості автора – з іншого, допомагають учителю організувати активну і творчу інтерпретаційну діяльність юних читачів під час поглибленої роботи над текстом художнього твору.

Так, вивчаючи в 10 класі новелу В. Стефаніка «Камінний хрест», пропонуємо самостійно на етапі підготовки до уроку не лише прочитати сам твір, але й історичну основу, тобто з'ясувати всю доступну інформацію про хвилі еміграції, які пережив наш народ у різні історичні періоди, звернути особливу увагу на причини масового явища, оскільки для поглибленого обговорення виносимо питання про драматизм конфлікту, емоційну загостреність зображеного в стилі експресіонізму.

За епіграф візьмемо слова О. Кобилянської, сучасниці й однодумниці автора-новеліста: «Страшно сильно пиште Ви. Так, якби-сьте витесували потужною рукою пам'ятник для свого народу... Гірка. Пориваюча, закривавлена поезія

Ваша, котру не можна забути...». Спираючись на цитату, сформулюємо перспективне проблемне запитання, над розв'язанням якого будемо працювати протягом кількох уроків.

Завдання: прочитайте епіграф до нашого уроку, ними стали слова відомої письменниці О. Кобилянської. Як ви зрозуміли слова «страшно сильно пишете Ви»? А те, чи справді письменник своєю рукою витесував пам'ятник для свого народу, ми і спробуємо з'ясувати.

Емоційно підсилить враження від прочитаної новели й поезія І. Франка «До Бразилії», який, як і О. Кобилянська, В. Стефаник, був свідком еміграційних процесів.

Евристична бесіда. Як ви вважаєте, хто такі емігранти? Чому українці мусили залишати свої домівки і виїжджати у пошуках кращої долі? Скільки хвиль еміграції ви знаєте?

Хто з письменників порушував у своїх творах проблему еміграції? Чому саме В. Стефаника так хвилювала ця тема?

Учителеві варто наголосити, що уже перші новели В. Стефаника вразили читачів глибиною проникнення в життєві реалії, а критиків – новаторством. Адже найчастіше зображував письменник людину в межовій ситуації, переживаючи трагедію персонажа так, як власну. Такий спосіб відображення дійсності ліг в основу нового літературно-мистецького стильового напрямку модернізму – експресіонізму.

Повідомленні учня-літературознавця. Перш ніж перейти до роботи над самим твором, давайте з'ясуємо історію написання та історичну основу новели.

Написана, очевидно, в лютому 1899 року. В основу новели покладено реальний факт: Штефан Дідух (у творі Іван), односелець Стефаника, емігруючи до Канади, ставить на своїй нивці кам'яний хрест (який, до речі, і донині стоїть у Русові).

У листі до українського канадського діяча М. Гавенчука, онука героя новели, розкривається причина написання повісті: «Вашого діда по матері, Стефана Дідуха, я добре нагадую, як чоловіка, котрий мав на мене молодого прегарний вплив. Він був дуже розумний, спокійний та інтересувався громадськими справами. Це, так би мовити, мій довг, сплачений Вашому дідові в українській літературі».

Повідомлення учнів-істориків. Коли Стефаник жив у Кракові, йому доводилося спостерігати, як мандрують у світі його земляки-емігранти. «Еміграція! Я бачив і ще бачу тут, на двірці тоту еміграцію. Гонить їх голод із дому за світові води... Море сліз, ціле пекло муки!». У листі до Ольги Кобилянської він зазначав: «Виджу їх як дубів, тих мужиків, що їх вода підмиває, корінь підмулює, виджу, як хитаються, як падають, як їх пхають на залізниці... Чую їх біль, всі ті нитки, що рвуться між їх серцем і селом, і мені рвуться, чую їх біль і муку».

Міні-дискусія.

Перша частина новели закінчується словами: «Отакий був Іван, дивний і з натурою, і з роботою». Чому Дідух – дивний?

Чому письменник зображує паралельно коня й Івана?

Як уплинули на Івана рекрутчина, смерть батьків і розорене господарство? Чи можемо сказати, що Дідух був сильною особистістю?

Що стало причиною еміграції Дідуха та його земляків? Чи вірить він, що на чужині знайде щастя?

Чим для Івана Дідуха є розлука з рідною землею? Як автор передає трагізм становища?

Чому горб, на якому «вік свій збув», такий дорогий селянинові?

Яке враження справляє танець Дідуха на односельців? Який зміст уклав у нього В. Стефаник?

Для чого письменник увів образ камінного хреста? Які почуття вклав автор у цей символ?

Що ви можете сказати про композицію новели? Чому письменник використав саме таку побудову новели?

За допомогою чого автор виражає драматизм конфлікту? Як ставиться автор до описаних подій?

Робота з репродукцією картини В. Касіяна «На Краківському вокзалі. 1899 р.»

Уважно подивіться на репродукцію картини В. Касіяна «На Краківському вокзалі. 1899 р.». Що ви бачите на другому плані картини? Що спільного у цій картині та новелі?

Обговорення проблеми в колі. Дайте відповідь на запитання про те, які особливості експресіоністичного стилю знайшли художнє втілення в новелі Стефаника «Камінний хрест»?

Займи й обґрунтуй позицію. Виразіть свою думку щодо того, що я думаю про сучасну еміграцію українців, як я до неї ставлюся?

Аналізуючи образ Івана Дідуха, використаємо слова Т. Шевченка (як випереджальне пізнавальне завдання проблемно-пошукового характеру): «Може, мені на чужині Жити легше буде, Як іноді в Україні Згадувати будуть».

Робота в групах. Завдання для обговорення 1 групи. Як ви зрозуміли цитату «Отакий був Іван, дивний і з натурою, і з роботою»? Розкрийте вдачу Івана, його людські якості. Прочитати уривок від слів «Не договорював і не пив до нікого...» до слів: «Глядити із берега на воду, як на утрачене щастя». За допомогою чого письменник передає душевний стан героя?

Завдання для обговорення 2 групи. Як у розділі «Аби-сте мені мого хреста ніколи не минули...» розкривається характер українського селянина? Як автор показав тісний зв'язок Івана з рідною землею та полем? Про що просить Іван односельців? Як селяни характеризують Дідуха? Знайдіть ці рядки в тексті, прочитайте й прокоментуйте їх.

Дослідницьке завдання. Дослідження настроїв, почуттів та переживань головного героя за розділами. Давайте спробуємо простежити, які

почуття вклав автор у головного героя і як вони змінювались упродовж новели. Логічний ланцюг може мати такий вигляд: сум – жаль – бажання сповідатися – печаль за молодими літами – відчай – напівбожевільний ста горя.

Опрацьовуючи художні психологічні деталі для визначення особливостей індивідуального авторського почерку, доцільно укласти словник символів, попередньо провівши колективне обговорення.

Новела «Камінний хрест» відразу одержала високу оцінку з боку критиків.

«...Читав я Вашого «Камінного хреста», – писав Б. Грінченко. – Прочитав я це все і поздоровив українську літературу з новим талантом із Галичини».

Але найсильніше враження справив «Камінний хрест» на канадських емігрантів. Про це розповів у листі до В. Стефаніка у 1924 р. Мирослав Ірчан:

«Читаю оповідання Стефаніка «Камінний хрест». Якби був знав, й не читав би. Бо плач по хаті, такий плач, що – як каже Стефанік – надбіг, як вітер, що з помежи острих мечів повіяв. А тяжко дивитися, як сиві голови хиляться додолу і старі очі плачуть. Чого ж вони плачуть? Я знаю. Вони згадують себе. Вертаються в ті давні літа, як вибиралися за море по щастя. Вони свідомі того, що безслідно пропали дні юності і надій. На руках мозолі, і на серці мозолі, і бідні вони. Бо для людського горя й нужди законів нема. Ні тут, ні там».

Лише після такої проведеної колективної роботи запропонуємо десятикласниками визначити особливості індивідуального авторського стилю. При цьому згадаємо слова самого автора, який писав, що його творчість була важкою ношею як для творця, так і для читачів: «Я робив, що міг. І все, що я писав, мене боліло».

Висновки і пропозиції. Система уроків передбачала активне спостереження над текстом твору, осмислення його особливостей, уважне повторне прочитання й естетичний коментар. За таких умов процес поглибленої інтерпретаційної діяльності супроводжується рефлексією, що і забезпечує

уявлення про багатоманітність смислових ідейно-художніх авторських задумів.

Отже, урок із застосуванням технології розвивального проблемного навчання вміщує такі етапи:

- осмислення вчителем стану актуальної зони і можливостей постановки близьких перспективних завдань літературного розвитку учнів відповідно до текстуально виучуваної теми;

- продумування і формулювання системи перспективних випереджальних проблемних завдань;

- моделювання поступово складніших запитань і завдань для індивідуальної, групової, колективної роботи над текстом твору з метою розвитку критичного мислення, творчої і відтворювальної уяви, емоційної культури;

- виконання завдань із постійною фіксацією й узагальненням результатів роздумів і коментарів із метою виявлення зміни перших вражень і розуміння твору в цілому;

- підбиття підсумків обговорення і шляхів вирішення пропонованих завдань, рефлексія;

- аналіз учителем тих змін, які відбулися в зоні актуального і найближчого розвитку літературної компетентності у його учнів на етапі вивчення певної теми.

Список використаної літератури:

1. Професія – вчитель літератури: словник-довідник / упорядник Т. Чередник. Тернопіль, 2009. 140 с.
2. Фахова практика вчителя-словесника: навчальний посібник / О. Семенов, Л. Базиль, Т. Дятленко. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2011. 496 с.
3. Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навчальний посібник для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
4. Логика и проблемы обучения / под ред. В. Бирюкова и В. Фарбера. Москва: Педагогика, 1977. 215 с.

Diatlenko T. Usage of modern pedagogical technologies on the lesson of literature with the purpose of organizing the interpretation activity of students

The article is devoted to the search of effective and modern ways of organizing interpretive activity by students during in-depth study of artistic work. Declared by valid documents competence, activity and personality oriented approaches to studying students in literature, which replaced the knowledge paradigm in education, are designed to ensure the prospects for the development of the personality of each child, the optimal conditions for the formation of his needs for active creative activity in any life situation. It is determined that the pedagogy of cooperation and partnership considers the student as the main subject of pedagogical activity, which means the change of the traditional formula "the teacher teaches the student" to the formula "student is taught under the guidance of a teacher".

The author of the article emphasizes that the modern school faces a difficult task – to educate a creative, self-sufficient graduate who, in conditions of market competition, would be able to self-development throughout his life and self-fulfill himself in any of his chosen industry.

The analysis of numerous studies has shown that solving the above problem is possible under conditions of active introduction into the educational process of modern pedagogical technologies, which will gradually

change the functions of the teacher of literature as he becomes a teacher-technologist who will deal with the precisely predictable result of studying.

In the opinion of the author, among the range of technologies offered by modern didactics, the technology of developmental education is the most effective.

The usage of technology of developmental learning involves such organization of work in the literature lesson, during which the teacher, based on the area of the student's immediate development, offers him various forms of active cognitive activities, which provides not only assimilation and comprehension, the accumulation of educational information, but also the acquisition of a wide range of subject competencies that help him to find, analyze, interpret, systematize and transform in a certain way.

Key words: *competency, activity, personally oriented approaches, technology of teaching, developmental learning, interpretive activity, literary education.*